

בעזהשי"ת

דע"ת
גדולי הרבנים שליט"א
על מצות עירוב
בשכונתינו
בארא פארק
יצ"ן

עש"ק פרשת ויחי תש"ס לפ"ק

קהל קודרא

דעת תורה מהרבנים הגאונים המובהקים עמודי ההוראה מנהיגי ומאורי ישראל שליט"א, ומהרה"ג רבני בתי מדרשות בב"פ אודות תיקון העירוב בשכונת בארא פארק יע"א

ב"ה

בהיות שנתייסד עירוב בעיר בארא פארק ע"י וועד רבנים מובהקים ועומדת תחת השגחת מורה הוראה מובהק הרב מוה"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעלי ונעשית בחומרות והידורים, וכן יש וועד בעלי בתים חשובים נגידים ונשואי פנים העומדים בעזרה להוצאות שצריכים לתיקון העירוב ולמשגיה תמידי מדי שבוע בשבוע, ע"כ גם ידינו תכון עמהם לחזק ידי עושי מצוה, ומצוה רבה על כ"א לסייע במה שיכול כדי להעמיד העירוב על תלה בנהוג בכל תפוצות ישראל.

באנו עה"ח בחודש טבת שנת תש"ס לפ"ק

בנימין רובין ראה"כ עמק הלכה
החותם בשליחות מו"ר הגאון מו"ה
טובי גאלדשטיין שליט"א
ראש הישיבה עמק הלכה

הק' שלום קרויז
אבד"ק אודווארי

אפרים פישל הערשקאוויטש
אב"ד האליין יע"א

מנשה קליין
אב"ד ור"מ אונגוואר

הק' אהרן ווידער
אבד"ק לינו

דוד יצחק שיק
רב דק"ק תפילה לדוד

הק' ישראל מנחם גרינוואלד
אבד"ק פאפא ב"פ

חיים ישעי' קעניג
אבד"ק יאקע

יוסף מאיר לייפער
אבד"ק טעמעשוואר

גבריאל ציננער
אב"ד דקהל נטעי גבריאל

שמואל שמעלקא לייפער
אדמו"ר מחוסט ור"מ תורת חסד

חיים אלעזר ברוין
בלאאמו"ר הגאון ר' שלמה זלמן זצלה"ה
מת"ס שערים מצוינים כהלכה
אב"ד קהל שערי ציון

חיים מאיר יחיאל משה רובין
מראפשיץ

הק' זלמן דוד ישעי' סופר
באאמו"ר מרן הגר"י סופר
אבד"ק ערלוויא

יוסף טויסיג
אבד"ק בעלעד

ישראל אברהם אלטר טובי
אב"ד תולדות נפתלי קאלוב

יצחק דוב הלוי יונגריין
אדמו"ר מגארליץ

שלום יוסף האלפרין
אב"ד בית שמואל ראדימשלא

משה חיים גאלד
אב"ד קראלי

דעת תורה!

יחזקאל ראטה
אבדק"ק קארלסבורג
בארא פארק, ברוקלין, נ.י. יע"א

כ"ה

היות שכבר נעשה תיקון העירוב פה בעירנו ב"פ יצ"ו, והוא עשוי בכל דקדוקי ההלכה באופן שעדיין לא נעשה פה, ועומד תחת פיקוח מעולה מורה הוראה מובהק הגה"צ מוהר"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד דסערדאהעלי, בצוותא עם בע"ב חשובים.

וכפי הבנתי, בכגון דא אין זה מנוגד כלל נגד דעת קדשו של מו"ח רבינו זצוק"ל, וגם אין כזה סתירה כלל לדעת הרבנים הקדמונים נוחי נפש ז"ל, שעד עתה לא הי' המדובר לעשותו באופן מעולה כזה, ובפרט שנתברר כי עירנו מוקף עם ג' מחיצות העשוין בידי אדם כרת וכהלכה, ובכך יכולין הכל לסמוך בהיתר מלטולו.

והשי"ת ישפות וישכין שלום בקרב ישראל אמן, וע"ז באעה"ח ו' דיום חנוכה ורב חסד
הק' יחזקאל ראטה
אבדק"ק קארלסבורג

ואלו שמות הרבנים המחזקים את העירוב במכתביהם ובתשובותיהם

(מחמת הד"ת שבהם נדפסו בקונטרס כפ"ע)

הגה"צ מו"ה מנחם מענדל רובין שליט"א
אבד"ק מוזשאי

כ"ק הגה"צ מו"ה יוחנן סופר שליט"א
אבד"ק ערלוי

הרה"ג מו"ה שלמה הכהן גראס שליט"א
דומ"ץ קהל מחזיקי הדת בעלזא כ"פ

הגה"צ מו"ה חיים יהודה כ"ץ שליט"א
אב"ד ור"מ ק"ק סערדאהעלי

הרה"ג מו"ה צבי היילפערן שליט"א
דומ"ץ דקהע"י וויען כ"פ

הרה"ג מו"ה בן ציון שטראסער שליט"א
דומ"ץ דק"ק נייטרא כ"פ

הרה"ג מו"ה אשר אנשיל עקשטיין שליט"א
מו"ץ כביהמ"ד בעלזא 18 עווע.

הרה"ג מו"ה בן ציון יעקב הלוי וואזנר שליט"א
רב דבד"ץ ובית הוראה "שבט הלוי" מאנסי נ.י.

הרה"ג מו"ה יעקב קאפיל שווארץ שליט"א
ראש ישיבה אהלי יעקב בעמח"ס יקב אפרים

הרה"ג מו"ה שלום פסח לאנגסאם שליט"א
מו"ץ כביהמ"ד בעלזא 50סטריט

הרה"ג מו"ה יחיאל יעקב הכהן מיללער שליט"א
אב"ד אייזנשטאט ורה"כ נועם אלימלך, ובית חנוך

דברי הרבנים הגאונים הנ"ל שליט"א יצאו לאור אי"ה בשבוע הבעל"ט במהדורה מורחבת של תשובות ומכתבים להיתר העירוב מעוד כמה אדמו"רים מפורסמים ורבנים מובהקים שליט"א

שלום קרויז

אב"ד דק"ק אודווארי

מח"ס שו"ת רברי שלום ד"ח ושאר ספרים עה"ת ומתיות
יו"ד התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנדא

כס"ד, יום ד' לסדר "בן תעשה" י"ו מדחשון תש"ס לפ"ק.

הריני מסכים להצעת ידידי הרהגה"צ ר' חיים יודא כ"ץ שליט"א אבדק"ק סערדאהעל, לייסד וועד רבנים לפקח על כשרות העירובין בברוקלין. ולמען המצוה הגדולה הריני מוכן לצרף עצמי לכך, כדי שהעירובין יהי' עשויין כתיקון חז"ל, כפי שהורו לנו רבותינו הקדושים ולהציל עי"ז אלפים מישראל מחילול שבת קודש. ומצו"ב מה שכתתי מכבר בענין נחמן זה.

הנה ידוע ראפילו מי שנוהר שלא להוציא כלל בשבת, מ"מ יוכל להיות ששכח כנגדו איזה דבר והוציאו בשבת, עיין שו"ת דברי חיים ח"ב א"ח סי' ל"ג, ועיין בשו"ת רעק"א ס"ח ובספר הבתים הלכות שבת שערי איסור הנצאה שער מ"ו אות כ"ו, שיש כשכחה איסור מן התורה. ועל ההיתר להוציא ע"י קמנים יש הרבה גדולים שלא הסכימו לזה, עיין תשובות מהר"ם שיק א"ח קע"ג, רעק"א סמ"א, חת"ס ח"ו סי' י"ג, מהר"י"א א"ח ספ"ד.

גם מבטלים בזה עונג שבת, כי הנשים צריכים להיות סגורים בביתם ולהשגיח על הילדים, ומצות עונג שבת היא הלכה למשה מסיני כמ"ש היראים. אבל השמן מעכב כי צר לו שלא יתללו שבת. ובפרט שע"ז כמה אנשים כחברה הצלה ינצלו מחילול שבת, לכן נתעכב תיקון העירוב עד כה.

והנה כבר דברתי כמה פעמים בענין זה עם ידידי כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, ואמר לי שרוצה מאוד לעשות עירוב בויליאמסבורג, ובפרט שזקיני הנה"ק בעל ייטב לב זי"ע השתוקק לזה מאוד, ואמר שענין העירוב מרומז בפרשת וישלח (בפסוק ויבא יעקב שלם ויחן את פני העיר וגו'), ומקובל שמרן הייטב לב הבטיח עזה"ב למי שיעשה העירוב, ולאחר שנפתלק עשה הנגיד החסיד ר' משה ארי' פריינד ז"ל את העירוב בסתעמט. וכ"ק אדמו"ר שליט"א הבטיח לי שכאשר יוגמר העירוב יסע עמי בכל וויליאמסבורג לראותו. וכמה ישועות גדולות אפשר להוושע בזכות מצוה זו כידוע מהנה"ק משינאווא זי"ע. (עי' לקטי דברי יחזקאל החדש, דף קמ"א).

וכן שמעתי מידידי הרב יוסף אשכנזי שליט"א, שכאשר שמע כ"ק אדמו"ר הנה"ק רבינו זצ"ל שרצים לעשות עירוב כוונתם ב"ג נתן מיד סיוע להוצאות העירוב, ובירך שיהי' בהצלחה. וכן הסכימו אז הגדולים שבדורינו שהיו עמנו אז, כמו הגאון מפאפא זצ"ל, הגאון משמשאקעווע זצ"ל, הגאון משארמאש זצ"ל, הגאון מסאמבאטהעלי זצ"ל, הגאון מאראד זצ"ל, הדיין מוויצען זצ"ל, ולהבחל"ח הגאון ר' אפרים פישל הערשקאוויטש שליט"א הרב מהאליין, ועוד הרבה רבנים גדולים שעוררו וזרזו לעשות ולגמור העירוב, ולמצוה גדולה יחשב כמבואר בתשובות הראשונים, ולא הי' אחד מהם שחששו שלא לעשות העירוב מתמת חשש רה"ר, כי קי"ל דאין בומן הזה דין רשות הרבים.

הנה שמעתי מכמה אנשים להיפך בדעת רבינו, ולכן מתרשלים היום בעשיית העירוב. אמנם נתיישב לי הדבר לאמיתו, דהנה ראיתי מכתב שכותב מו"צ אחד ששמע שכשעשו עירוב מביתו של מרן זי"ע מבעדפארד, ראם, עד הביהמ"ד ראדני, לא היה נראה לרבינו, וכן כשהתיר רבינו פעם אחד לעשות עירוב בהפראושעקס להסוכה הגדולה, אמר דהיתר שנתן הוא רק על פעם אחת. ופשוט שאם הי' בעשיית עירוב איזה איסור ח"ו, רבינו לא היה מתיר אף על שבת אחת.

מתוך עובדות אלו נתיישב לי דעת רבינו, שלא היה ניחא לי' שיעשה כל אחד לעצמו עירוב על רחוב אחד, כי מזה יבוא מכשולים, שיוציאו חוץ להרחוב וכ"א יעשה לעצמו עירוב שלא כדון ויתהוה מכשול, אבל לעשות עירוב לכל העיר כמו שנהגו בכל קהלות קדושות ע"י סורי הוראות מוכהקים בודאי הי' ניחא לי', כמו שגילה דעתו כשנתן סיוע שיש בו ממש לעשיית העירוב, כפי שהעיד הרב ר' יוסף אשכנזי שליט"א זה ברור, כי הרי לא פליג רבינו על כל הגאונים שבדורות שלפנינו והראשונים וחז"ל, שמצוה לעשות עירוב, כמבואר בהגהת הרא"ש עירובין ס"ג, ומצוה גדולה לתקן עירוב.

ומכל הרבנים הנ"ל יש תחת ידי בירורים באריכות גדולה ולא רק החתימות לכב, ובשמתה רבה הם מסכימים ומזוים לעשות כאן בעירנו עירוב. ולמותר להאריך כי הדברים ידועים לכל.

וידוע בשם הבעש"ט ז"ע הרמז בזע"ם תצעד ארץ - זע"ם ר"ת ז'ביחה, עירוב, מ'קואות. וזה גורם התקרבות הגאולה, לכן השמן מעכב.

וכדי לנמור המצוה הגדולה של עשיית העירוב, אבקש את כל הרכנים שיתתמו על זה ואז אשתדל בכל כוחי להשלים עשיית העירוב ע"י רבנים גאונים בהשגחה יתירה מידי שבוע בשבוע ע"י בעל הוראה מובהק, ועשו העירוב על דרך היותר טוב ומתעיל, ובדאי כל אחד יתאמץ לתקן ולא לקלקל כמ"ש בגמרא ביצה, דמי שאינו מתקן עירוב, לקלקל הוא בא כמ"ש רש"י שם (ביצה ס"ז ע"ב), ועיין עירובין דף ס"ח ע"ב איכא רבנן ואין עירוב וכו'. ועיין תשב"ץ ח"ב סימן ל"ג, זכות גדול למתקן העירוב. ועיין ש"ע אור"ח סימן שצ"ה, וסימן שס"ז סעיף י"ג מצוה לחזור אחר עירובי חצירות.

ואין לחוש להחמיר שלא לעשות עירוב ממעם דכאן יש רשות הרבים דאורייתא, דרוב הפוסקים ס"ל דאין כאן רשות הרבים, דבעינן שיהיו הדרכים מפולשים משער לשער, וכאן אין הרחובות מפולשים כמ"ש הגאון ר' יונתן שמי"ף בתשובה סימן ס"ח. וכך שמעתי באסיפת הרכנים אצל ההתאחדות הרכנים מהגאון מפאפא זצ"ל, שתמה למה לא יעשו עירוב בוומסכ"ג. ויש עוד הרבה טעמים דאין כאן רה"ר, עיין בתשובת בית אפרים ובשו"ת מהרש"ם, שהנוסעים בעגלות או בקארם אין מצטרפין לם' ריבוא בוקעים, וכל שאין בוקעים ברגל על הקרקע לא הוי רה"ר לכ"ע וכן דעת הראשונים ורוב אחרונים.

ועיין בשו"ת אבני נזר, דהמתעקש ומונע מלהעמיד עירוב, הוא מחמיא את הרבים ועתיד ליתן את הדין, וזה ה' שיטת רוב הגאונים מדור הקודם. ואדרבה יש כמה ראשונים דאפילו רה"ר גמור מהני לעשות העירוב ע"י צורת הפתח. חוכר אני מעשה שהי' בחיי רבינו הגה"ק זצוק"ל אשר רב גדול אחד יצא לאסור למלטל לנשים כל מיני חכשימים בשבת, ממעם דיש כאן רשות הרבים ואסור למלטל בלי עירוב, וצוה רבינו לעשות אסיפה עם כמה גדולים, וכפי שאני זוכר היו שם הגאון מקאפיש ז"ל, משאפראן ז"ל, מקראסנע ז"ל, ועוד כמה גדולי זקני הרבנים, וקראו את הרב האוסר ממעם רה"ר, והפצירו בו שיחזור מפסקו כי אין לנו רה"ר דאורייתא, ומותר להנשים לצאת בתכשימין, ואחר שפלפו עמו בהדין, התחרט והסכים שאין לנו כאן רה"ר דאורייתא.

אבל נראה עיקר דעת הגאונים מדורות הקודמים שיש לעשות עירוב גם כאן, וכן ה' דעת הרבנים שבדור הקודם, וכן ה' דעת מרן רבינו הגה"ק זצוק"ל כנ"ל, ולכן לדעתי העני' חייב כל רב ואב"ד לעזור לקיים עשיית העירוב ולא להתעקש ולחלוק על כל הגדולים, כי חושש אני מאוד שהחולקים על עשיית העירוב כאן, בא ח"ו מכח היצר שלא ניהא ל' להציל אלפים מישראל שלא יחללו השבת קודש. ובזכות שמירת שבת נזכה לקרב הגאולה שלימה בב"א.

הק' שלום קרויז
אבדק"ק אודווארי

מנחם מענדל רובין
באאמו"ר הגה"ק זצ"ל"ה הי"ד
בעה"מ שו"ת חבצלת ישורין עדה"שע

שיל"ח

יום ד' לסדר ויקרא בהם שמי תש"ם לפ"ק ברוקלין יצ"ו

כיהודה ועוד הננו מצטרף בתם לב אל פסק הלכה של הרה"ג והאדמו"רים שליט"א שהמצוה לחקן עירוב בעיר תלה גם על שכונת ברוקלין יצ"ו, כ"ז שנעשה באחריות, ע"ד אנ"ש, וע"י רבנים בעלי סמכא - עוד בתשמ"ה בפ' "זאת עשו ותיו" כתבתי לחזק עושי עירוב בשכונת וויליאמסבורג יצ"ו - והעתקתי המקורות לכ"ז במאמר מיוחד בפרטות. - כמובן ביד כל אחד לקבל העתקה מהמאמר.

תמצית הדברים:

א. הלכה קבועה בש"ס ושו"ע שמוטל על הת"ח והרבנים לחקן עירוב בעיר - מסורת רבוה"ק ומנהג אבוה"ק להתאמץ לעשות למעשה עירובין בעיירות קטנות וגדולות בכל כחם, כ"ז שאין שם רה"ר דאורייתא.

ב. בהמאמר נתברר בראיות מיוסדים שאין לברוקלין רק דין כרמליית כמו העיירות הגדולות באיראפא, ירושלים עיה"ק, וכו'. כן פסק מרן דודי הגה"ק מסאטמאר זצ"ל"ה, והסכים לזה באחרונה הגאון רמ"פ בעל אנר"מ זצ"ל.

ג. מפורש בש"ס ופוסקים שע"י העירוב מצילין בש"ק רבבות ממכשולים ותקלות, וכן עושים גמילת חסד רב הערך עבור זקנים, חולאים ר"ל טפלא ונשיא - והצבור בכלל. כמבואר ממקורות נאמנים במאמר הנ"ל.

ד. שיטה מרן דודי הגה"ק זצ"ל"ה הי' תמיד להשתדל לעשות עירוב המקובל מהייט"ל וכשיטתו המוחלטת של התת"ם ותלמידיו. לא נודע לי הטעם למה אמר באחרונה הרה"ג שליט"א שלא יעשו עירוב כאן, ובהמאמר הנ"ל ביררתי ששיטתו אינה ברורה, ובמות אני דלא נייה ליה בג"ע מרומים שישתמשו עם שמו הגדול לבטל עירובין כאן.

ה. שיטה האר"י והרת"ו, שיטת הבעש"ט ותלמידיו להתאמץ בכל תוקף לחקן עירובין - וכתבו שיש בזה גם צד סגולה, לעורר רחמים ולבטל דינים, עירוב ע"ב ע"ב גימ' חסד, רי"ו גימ' גבורה, עירוב אותיות עיבור - ואפשר להוסיף היות ועירוב גימטריא רפ"ח - רופא תולי עמו ישראל, כיה"ר.

ו. הננו פוניה בכל לשון של בקשה ליזהר על כבוד הרבנות וכבוד הרבנים בעיני הקהל נא ונא האספו! יוצאו שני הצדדים ביחד קול קורא לכתוב כ"א את שיטתו ולחתום ביחד ותתקיים עי"ז העשה דכבוד התורה!

ז. שמעתי מאאמ"ו הגה"ק זצ"ל"ה הי"ד לדייק בהא דאיתא בירושלמי המתחיל במצוה אומרים לו גמור, ומהו פי' ל' אומרים לו? ובתנחומא איתא יגמור. ופירש שעפ"י הלכה יש רשות להבוע מן המתחיל שיגמור, ואולי נכלל בלשון זה שחייבין לסייע לו לגמור - ובמכתב זה אני מקיים בע"ה תרווייהו.

ומעומק לב את המסייעים למצות עירוב ישלם ה' פעלם ותהא משכורתם שלימה, ה' יברך את עמו בשלום.

למען האמת בהלכה
הק' מנחם מענדל רובין
באאמו"ו הגה"ק זי"ע הי"ד

יוחנן בהגרמ"מ זצ"ל סופר

אב"ד ור"מ דק"ק ערלוי יצ"ו
ראש ישיבת אהל שמעון
בעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד ירושלים ת"ו יום ה' ויגש תש"ם

לבני יקירי הרב הגאון המפורסם
מו"ה זלמן דוד ישע'י סופר שליט"א
רב דקהילת כתב סופר בורו פארק – ברוקלין יע"א

אחדשת"ה – אודות שאלתך בשמך ובשם התלמידים היקרים שבעירכם מה דעתי העני' אודות
העירוב שבעירכם.

הנה כבר הורה זקן ק"ז מרן החת"ם זצ"ל בשו"ת חת"ם האו"ח סי' צ"ט שמוטל עלינו החיוב לדאוג
להציל ולשמור על נשים וקטנים וכו' שלא יכשלו ח"ו בחילול ש"ק בהוצאת דברים קטנים כגון
מטפחת, מפתח דירתם וכו', לכן ראוי וחיוב לתקן עירוב המתיר הטלטול ובסיום תשובתו ציוה על
השואל שישתדל בכל עוז לתקן עירוב לבני קהילתו, ועיי"ש בדברות קדשו.

והיות וכפי הודעתך הגה"צ מו"ה פישל הערשקאוויטש שליט"א אב"ד האליין והגה"צ מו"ה חיים
יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעל שהם גדולי תורה מפורסמים ומורי הוראה מובהקים, עומדים
על משמרת הקודש בתיקון העירוב על צד היותר טוב בכל פרטיה ודקדוקיה, בודאי יש לסמוך עליהם
בלי שום פקפוק כנלע"ד.

כ"ז כתבתי כנ"ל עבור התלמידים היקרים הסרים למשמעתי.

כ"ד אבך הנאמן דושת"ה באהבה
הק' יוחנן בהגרמ"מ זצ"ל סופר

קהל מחזיקי הדת דחסידי בעלזא

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בארא פארק יע"א

בס"ד, ח' טבת תש"ס לפ"ק

באנו בשורות אלו להבהיר דעתינו לכל אנ"ש בענין העירוב בעירנו בארא פארק יע"א.

הנה גודל מצות ותיקון עירובין ידוע ומפורסם לכל, איך הפליגו כל גדולי הפוסקים, וגדולי ומאורי ישראל שבכל דור ודור, ורבותינו הקדושים צדיקי הדורות הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע.

וז"ל החת"ס באו"ח סי' צ"ט "והדבר מוטל על הרב הת"ח שבעיר לתקן המבואות, ואם לאו מכשול וקולר העם על צווארו" וכו' עכ"ל.

וגם כאן במדינתנו בדור שלפנינו, השתוקקו מאוד הרבה רבנים גאונים וצדיקים, לתקן עירובין, אלא שהיה התנגדות מכמה גדולים משני טעמים, הן מחשש רה"ר דאורייתא של ס' רבוא בוקעין בה בעירות גדולות, שנחלקו בה גדולי הדורות, ושנית מחשש שלא יהיה מי שישא בעול ובאחריות העירוב לפקח עליו כדבעי.

אמנם כעת נתעוררו כמה מזקני הרבנים גדולים בתורה ומובהקים בהוראה, לתקן עירוב בעירנו בארא פארק יע"א, ובצירוף כמה קהילות חשובות, ואנו נשאלים מאנ"ש כדת מה לעשות, ומה דין העירוב.

ולאחר חקירה ודרישה בשורש הדין ובכמה טירחות לברר מציאות הדברים, נתברר לנו שכעת עירנו בארא פארק יע"א כבר מוקפת בג' מחיצות חזקות שנעשו בידי אדם, שאין עוד החשש של רה"ר דאורייתא, ובר מן דין יש עוד כמה טעמים להקל אשר אין כאן המקום להאריך, ובאופן זה הדבר ברור דאפשר להתיר הטלטול ע"י תיקון צורות הפתח.

ולכן הדבר פשוט שהעירוב הוא מהודר ומובחר מאוד יותר משאר עיירות ישראל אשר עשו בהם עירובין בלי פוצה פה.

אמנם בתנאי שיקימו "ועד העיר" קבוע מרבנים ובעלי בתים חשובים, כמו שהיה נהוג בכל קהילות ישראל, אשר הרבנים יהיו ממונים לפקח על כשרות העירוב בתמידות, ולמנות משגיחים קבועים שיבדקוהו כל ערב שבת, והבעלי בתים החשובים ישאו בעול הכספי וייסדו קופה מיוחדת להחזקת כל צרכיה בריוח.

כ"ד הכר"ח לכבוד תיקון ומצות עירוב

נאום שלמה הכהן גראס

נאום שלום פסח לאנגסאם

נאום אשר אנשיל עקשטיין

בן ציון הכהן שמראססער

דומ"ץ דק"ק נייטרא ב.פ.

בעזיה"ת

למען אחי ורעי אדברה נא.

התמהמהתי ולא תשתי לכוא על החתום בענין העירוב שבשכונתנו, כארא פארק יצ"ו, כי מזרע אהרן קאטינא, ומחובתנו להיות אוהב שלום ורודף שלום, על כן רדפתי ודפקתי על דלתי הרבנים הגאונים שליט"א העוסקים בענין העירוב, האוסרים והמתירים, שיבואו לידי איזה פשרה, לא פשרה כיצד לתוות דעתם בהלכה, כי בזה לא שייך פשרה, אלא באופנים אחרים, שאין כאן המקום לפרטם. אמנם לצערי, לעת עתה לא עלתה בידי, מ"מ לא אומר נואש, ועת לכל חפץ בעזיה"ת.

ועל של עתה באתי, כי אם אמנם אני איני מהמפקחים על העירוב, וגם לא מוועד הרבנים על העירוב, מ"מ באתי בשורות אלו להודיע לכל מאן דבעי למידע הדברים דלהלן:

הנה גידון העירוב דפה, מתחלק לשלשה סעיפים.

א' האם כשיש לשכונתנו צורת פתחים סביב סביב האם מותר למלטל בתוכה בשב"ק. – לענד"ג שמותר למלטל בה, והארכתי בביאור השיטות בעזיה"ת בשיעורי בהל' שבת בש"ק פ' וירא ופ' חיי שרה דהאי שחא, ולא עת האסף פה שורשי ההלכה מש"ם ופוסקים. עכ"פ נראה שמותר למלטל בה, וגם מצוה להיות אחיעזר ולאחיסמך להרבנים החשובים העוסקים בה.

ב' האם יש השגחה מעולה על העירוב. – חקרתי ודרשתי היטב, והנה אמת נכון הדבר כי העירוב מכוסם על סדר השגחה מעולה מרבנים מובהקים שליט"א, והשגחה על זה עומד בדרגת ההשגחה שיש על שאר דברים קלים וחמורים שבעירנו.

ג' האם יש לחוש שע"י העירוב יתרבו ברחובות העיר נשים וילדיהם ושיתהווה בזה פירצה בחומות הצניעות. – אמנם בהשקפה ראשונה היה נראה כי הטענה נכונה, אבל נתבונן נא, למה לנו להתחכם יותר מחכמי הש"ס והשו"ע ורבתינו הקדושים אשר הם המורים לנו דרך החיים מה לקרב ומה לרחק והם הם שתזרו ושנו שמצוה לעשות עירוב, כדי למנוע מחשש חילול שבת החמורה ולהרבות בעונג שבת, ואין זכר ואין רמו בדבריהם למנוע ממצוה זו מחמת חששה כאלו. ופוק תזי מש"כ קדוש זקני רשכבה"ג מרן חתם סופר זי"ע (כשו"ת חאו"ח סי' צ"ט) וז"ל ראויה ונכון לכל קהל עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם לתקן מבואותיהם בתיקונים צורת הפתח או שארי תיקונים כיוצא בו וכו' והוא מן השכל ומן המבואר להדיא בדברי חז"ל עכ"ל והאריך שם בדברים חוצבים בגודל המצוה ע"ש. ויש לנו לבטל דעתנו והרגשתנו לדעת רבותינו הקדושים אפי' במקום שמחמה כוונה לשם שמים נראה לנו אחרת. ובודאי שמצוה הזאת לא תגרום שום מכשול, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע.

ברם להוי ידוע, כי ישנם רבנים גאונים שליט"א אשר דעתם כי אסור למלטל בעירוב זה, מטעמים ומטעמים שונים, על כן דברי הג"ל, בהיתר ומצות עירוב, לא נאמר כלל וכלל לעדתיהם החשובות, ולכל הרגיל לשואלם בדבר ה' בכל עת ועונה, כי עליהם לשמוע לדעת תורה של רבם ומורם, ואין להם למלטל כלל ע"י עירוב זה, ולא יזוו ח"ו מדבריהם זיו כל שהוא. – וגם אותם המטלטלים כהוראת רבם, יזהרו מאוד בכבוד הרבנים האוסרים, כגון שלא להכנס לבתי מדרשם כשהוא נושא דבר בפרהסיא וכן כל כיוצא בו. ולכן אבקש שלא ידפיסו שום דבר בשמי בענין העירוב אלא אם ידפיסו מכתב זה בשלימותו כי כבוד הרבנים הגאונים האוסרים יקר מאוד בעיני.

והנני כופל שכל מה שכתבתי לעיל בדבר היתר ומצות עירוב הוא רק לאותם החוסים בצלם של הרבנים הגאונים שליט"א הסוברים כן, ודברי הם רק בכחינת איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. וה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום.

וע"ז באתי עה"ח ביום ה' לסדר וירא מנוחה כי טוב שנת הש"ם לפ"ק

בן ציון הכהן שמראססער

צבי היילפערן דומ"ץ דקהע"י וויען ב"פ

בס"ד

על דבר העירוב הנעשה פה בארא פארק, אקדמות מילין, לבי עלי דוי אך מענין של מצוה נתגלגל ל"ע מחלוקת הכוללת גם בזיון חלול תלמידי חכמים { וכבר אמרו חז"ל (שבת קי"ט) המבוה ת"ח אין רפואה למכתו } ואיסורים הללו של אונאת דברים ולשה"ר וכו' לכו"ע הם מן העבירות החמורות מן התורה ואין שום דבר שיצדיק לעבור עונות פליליות האלו, אף לא גודל מצות עשיית עירוב ואף לא גודל מצות מחאה נגד העירוב. ולמזהיר ולנזהר שלומים תן.

ובעיקר היתר טלטול ע"י העירוב הנעשה פה, הנה מתחילה התנגדו כמה רבנים לעשייתו, אבל עכשיו שכבר נעשה, הדבר פשוט לענ"ד שיש לסמוך עליו, ובתנאי שיהיה בפקוח מורה הוראה מוכתק, דלא גרע משאר עירובין הנהוגין בישראל מקדמת דנא, ואדרבה בכמה דברים עדיפא מיניהו, וכבר כתב הגאון בית מאיר (סי' שס"ד סו"ס ב') בענין עירוב דאסור להורות שום איסור לאחרים כמה שנהגו ע"פ דעת הרבה מהראשונים והאחרונים, עכ"ד.

והמפקקים בעירוב הנעשה פה מצד רה"ר דאורייתא, חוץ משאר הצדדים שיש להקל בזה, הלא הוגד לנו שכבר נתברר שבארא פארק מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשה בידי אדם בעומד מרובה על הפרוץ, ובכה"ג גם מן המחמירים מודים להקל כמ"ש בשו"ת אחיעזר ח"ד.

ומה שמפקקים מצד שיש אנשים שאינם מסכימים להעירוב וצווחין ואומרים שהם אינם רוצים בזכות פת העירוב ובוה אוסרים הם על שאר בני"א, הנה לא ידוע לן אם באמת ישנם אנשים כזה, ואם אמנם נמצאים כאלה, אין אנו יורדים לסוף דעתם מאיזה מדה באו לידי כך להכשיל (לפי דעתם) כל המטלטלים ע"י העירוב, ועכ"פ לדינא כבר דנו קדמאי בכעין זה בדין מי שאינו מודה בעירוב, ואחרון אחרון חביב ראינו תשובה בנידון דידן מהרה"ג אב"ד קארלסבורג שליט"א אשר הניף ידו בעים רוחו בכוחא דהיתרא.

ומה שמפקקים מצד שכבר יצא קול קורא מגאונים בדור שלפנינו לאסור העירוב, נראה שהם לא דנו על עירוב כזה כמו הנעשה היום עם כל דקדוקי וחומרי הלכה, נמצא שלא על חתיכה זו דנו הם, ובכה"ג פשיטא שיכולים המורים לפסוק היום מה שנראה להו (כמ"ש רשב"א חולין נ"ד ע"ב ולהלכה ברמ"א יו"ד רמ"ד סעי' ל"א), ומה עוד שעכשיו נתברר שהמקום מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשות ע"י אדם, בכה"ג אמרינן אי הוה שמיע להו הוה הדרו בהו (עי' רמ"א חו"מ סי' כה ס"ס ד').

תבנא לדינא דמותר לטלטל ע"י העירוב הנעשה עכשיו, והחוששים לדעת רבם, ואומרים שאסרו הדבר למגדר מילתא, יחושו ויחמירו לעצמם.

הנה ידוע דעת המשנ"ב (סי' שס"ב סק"ח) לגבי עירוב הנעשה ע"י צורת הפתח, דכל בעל נפש יחמיר לעצמו, אמנם יש לספק בדעתו כשיש עוד סניף להקל כגון בנידון דידן שמוקף מחיצות, אולי בכה"ג גם בעל נפש אין צריך להחמיר, אמנם ידוע שקשה מאד בעירוב לצאת כל הדיעות והחומרות של כל הפוסקים, (ונזכיר קצתם - אולי אינו מועיל ההיקף של ג' צדדים מה"ת, ע"י ביאור"ל ריש סימן שס"ג וכ"ש כשיש כתוכו פירצה של י' אמות דלדעת המשכנ"י אוסרות מה"ת, וגם לדעת משכנ"י אויל ל"י ההיתר של החו"א דמחיצה של עומד מרובה מועלת לרה"ר, וגם דעת הרה"ג בעל דברי יציב שאותם שאינם מסכימים אוסרים לאחרים). ולכן נ"ל דבעל נפש דרוצה להחמיר יש מקום לחומרתו וטוב לו שיתנה בפירושו שאינו מקבל עליו החומרה רק בלי נדר כרי שאם יצטרך בעתיד להקל לא יהא בהנהגתו חשש נדר.

וזהו מה שנראה לענ"ד. והרינו מוסר מודעה שכתבתי רק כדי להרכות כבוד שמים בקיום מצות השי"ת, ולכן כל מי שיהיו להדפיס בענין העירוב דברים שיש בתוכם איזה זלזול אפילו קל נגד כל בן ישראל, הרינו אוסר לו להצטרף דברי אצל דבריו, כי כתבתי רק לכבוד שמים ולא להיפוך ח"ו. והאמת והשלום אהבו.

אור ליום ד' לסדר ויחי תש"ם

צבי היילפערן
דומ"ץ דקהע"י וויען ב"פ

בן ציון יעקב הלוי ואזנר

רב דבר"ץ ובית הוראה "שבט הלוי"

דארה"ב, מאנסי נ.י.

תחת נשיאות הגאון מהר"ש הלוי ואזנר שליט"א אב"ד רו"מ ב"ב

בעזרה"ת ד' לס' וירא מנוחה כי טוב י"ג טבת תש"ס לפ"ק

שלו' וכט"ס ורב ישע למע"כ הרה"ג

המפו' כש"ת כמהו"ר חיים לייב כץ אנדק"ק סערדאהעלי שליט"א

ואתו עמו חבר ועד הרבנים הגאונים שליט"א, מקימי ומכשירי העירוב דבארא פארק

הנני בזה כיהודה ועוד לקרא, לחזק הני ברכי דרבנן, העוסקים בהקמת העירוב המהודר שבשכונתכם, ושמחתי באומרים לי שהוא נעשה בהיקף רוב מחיצות, במתכונת העירובין שהקמנו בשיקאנו – ודענווער וכו', ואשר פרטותיהן ומעלותיהן, כבר נדפסו בשני תשובות, בשבט הלוי (חלק ח' סי' צ"ז – קע"ז) לא"א מו"ר הגאון מהר"ש הלוי ואזנר שליט"א, ואם כי לא רצה להתערב בנעשה בחו"ל, אבל הביע שמחתו הגדולה ושביעת נפשו ורצונו ביתר שאת, מהקמת עירוב מוכשר ומהודר בזה, אשר מעטים כמותו.

ועל דבר ההסכמה ועידוד שבקשתם, תמה תמה אקרא, היתכן שנצטרך להסכמה, במצות זו, שאנו מצווים ועומדים עליה, כשאר מצוות התורה ודרבנן, ולא עוד אלא שהטילו חובתה על חכמי העיר ומנהיגיה ביתר שאת, שהם יקימו עירוב בכל אתר ואתר, וכמפורש בש"ס (עירובין ס"ח ע"א) המה ראו ברוח קדשם וקבעו, שאך רק עי"ז ימנע חשש חילול שבת, בטלמול והוצאה מכלל הציבור, ולא בלתו, וכעדות מרן הח"ס זי"ע (או"ח סי' צ"ט).

ולכם מקימי העירוב היקרים נ"י יאמר, חזקו ואמצו, אל תיראו, ואל ירך לבבכם, ולא תגורו מפני איש, ואם יקומו איזה מעוררים כנגדה, הנה אם יעוררו אתכם, בדברים הנוגעים לכשרותה, הטו אזניכם כאפרכסת, כי עירוב עיר, שעניו הציבור נשואות אליו, צריך להיות מוכשר ומהודר באופן הנעלה ביותר, וכן מנוהל ע"י ועד רבנים ועסקנים מוכשרים, ולא כקדירה דבי שותפי וכו' ח"ו.

אולם אם יבואו לערער מכה שאר ענינים וגזירות חדשות אשר לא שערום אבותינו, האיך יתכן שיקומו מתנגדים למצוה שבתורה, ובפרט למצוה כזו, שאבותינו ורבתינו מסרי נפשם עליה, מאז ימות עולם עד היום הזה, וכדברים כדרבנות חוצבים להבות אש שיצאו בזה, מפי הרא"ש, והתשב"ץ, ומרן הח"ס זי"ע, ואתם עמם אלפי רבבות גדולי ישראל ז"ל, שבכל הדורות, ובכל מקומות, וכמבואר בתשובתינו המצורפת.

למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, יתן ה' שיזכו כל המתעסקים בבנינה, להרבנות שלום בעולם, אל תיקרי בנייך אלא "בנייך", יהי שלום בחילך – שלוה בשכונתייך, וכדאיתה בירושלמי, והובא ברבינו חננאל (עירובין פ"א ע"א) שתיקוני העירובין – מרבים שלום בעולם.

בן ציון יעקב הלוי בלא"א מו"ר הגאון מהר"ש ואזנר שליט"א

ישיבה וכולל "אהלי יעקב"

ע"ש הגה"ק מהר"י ג"ל אב"ד חוסט ובאיאם

ב"ה. מוצאי שבת-קודש סדר ויגש אליו יהודה, תש"ס

על-דבר העירוב שהתקינו פה בארא-פארק, על-ידי רבנים גאוניו שליט"א, המפורסמים ביראתם ובתורתם, וכל הוראתם בקדושה בכל עת ובכל שעה ונושאים בעול צרכי הצבור באמונה-ודאי שהוא נתקן בתכלית הדקדוק ששייך להיות בעירוב של עיר גדולה, מיוסד ומבוסס על-פי פוסקים ראשונים ואחרונים שמפיהם אנו חיים. וגדול כחם של הרבנים שליט"א שהתקינוהו פה, לסמוך עליהם באמונה, כמו שאנו סומכים עליהם בכל דבר הקשה שמביאים לפניהם.

ומה שבאים לערער על עירוב זה מפני שהיו מחכמי הדור ז"ל שאמרו שלא לעשות עירוב בנוא-יארק רבתי-לע"ד אין ספק כי כל דברי קדשם לא היה אלא בענין אם רצוי לעשות לכתחילה או שלא לעשות, ומטעמים אשר עמהם, אבל כהיום שרבנים מדריכי העם רואים נחיצות לתקן עירוב, והוא בשלימות האפשרית ובפקוח גדול, יש לנו לומר כי אדעתא דהכי לא מנעו כלל וכלל.

ואמנם המדקדקים בכל מקום שיש בו אפילו צדי-צדדים לאיסור לפרוש ממנו, גם כאן נאה להם לנהוג סלסול בעצמם שלא לשאת משא בשבת. אבל ח"ו להתרע ולזלזל בעירוב הנעשה ע"פ חכמים מוסמכים בעיר. ועל כגון דא ייאמר ע"ד מאחז"ל בסוף מסכת מגילה שני ת"ח היושבים בעיר אחת ונוחים זה לזה בהלכה, נתקיים משפטי ה' צדקו יחדיו, משפטים וחוקים טובים אשר יחיו בהם.

וזה מיפיה של אומתינו בתורתה שהללו אוסרים והללו מתירים, וניתן מקום לבעלי הנפש שיחמירו ולכל שאר העם שיקילו. ונתקיים במתקני העירוב שמע הבת-קול "אם חכם בני ישמח לבי גם אנו", בינה זאת.

ואם כי כבר המליצו חכמי המדרש ז"ל " אחד באחד יגשו ורוח לא יבא ביניהם, מלכים מדיינים אלו עם אלו, אני מה איכפת לנו" - ובפרט כי טעם יש בלבי שבעיר של גוים לא יהיה היתר פשוט לשאת, משום שאין עיניהם יפות ברבוי אמהות וילדיהן וכו', מה שלא היה שייך כל כך לפנים, וד"ל. נעתרתי לבקשת חברי וועד העירוב הרה"ג המופלגים הי"ו, לתת ידי הכהה בתמיכת תורת חסד ולחון את פני העיר בתיקוניה העשויים כדת של תורה.

יעקב קאפיל שווארץ

יחיאל יעקב הכהן מיללער
נו"נ להגה"ק בעל פנים מאירות זצלה"ה
אב"ד אייזנשטאט
ראש הכוללים נועם אלימלך, ובית חנוך

בעזהשי"ת

"העירוב" בשכונת בארא פארק, שהוא עפ"י עדות הרבנים הגאונים המובהקים מקום מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשית ע"י אדם, ועומד תחת פיקוח של הגה"צ מסערדאהעל שליט"א, הוא דבר נחוץ ותועלת רבה לתושבי שכונתינו להצילם מהרבה מכשולות בחילול שבת קודש "אשר ממש אי אפשר להזהר ממנו" וכלשון שכ' בתשו' חת"ס או"ח צ"ט.

אך כידוע, שבכל העירובין שנהגו ישראל מאז ומעולם, קשה מאוד לצאת כל השיטות של גדולי הפוסקים ראשונים ואחרונים ובפרט חומרות גאוני בתראי, ע"כ עדיין יש מקום לבעל נפש המחמיר בד' חלקי שו"ע לצאת כל שיטות המחמירים, להחמיר על עצמו בהוצאה שלא לצורך.

ובזכות שמירת שבת כהלכתה נזכה ליום שכולו שבת כב"א.

יום ד' לסדר האספו ואגידה לכם, תש"ס לפ"ק

הק' יחיאל יעקב הכהן מיללער

מכתב הרב הגה"צ מו"ה חיים יהודה כ"ץ שליט"א

אב"ד ור"מ סערדאהעלי

בעז"ה

ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה לראות אחרי הרבה עמל ויגיעה ורוב סייעתא דשמיא בהשלמת תיקון עירובין בשכונתינו עי"ת ב"פ יצ"ו, בצוה"פ כדת וכדין ובחומרות והידורים, עם וועד רבנים גדולי תורה ויראה ובהסכמת וחיוזוק גאונים וצדיקים מאורי ישראל ורוב רבנים מנהיגי ומנהלי בתי כנסיות ובתי מדרשות שבפה. הן אותם שחתמו בעצמם, והן אותן שחיוקוני בע"פ.

אילו פיננו מלא שירה כים ולשונינו רינה כהמון גליו וכו' אין אנחנו מספיקים להודות ולהלל שמו ית' העוזר דלים וחונן שפלים על רוב רחמיו וחסדיו אתנו תמיד, ובפרט לזכי' גדולה ועצומה כזו, בזכות אבות"ק מוסדי דור ודור שמסרו נפשם להרבות תורה ולחזק בדקי היהדות בכל מקומות מושבותיהם, וצדקתם עומדת לעד לדרי דרין, כמ"ש וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. וגם בכח זכות השתוקקות הרבנים הגה"צ מהדור הקדום זכרם לחיי עד מאותם שאנו סמוכים על הוראתם שדרו כאן (ובתוכם כ"ק אאמו"ר הגה"צ מסאמבאטהעלי זללה"ה) שהשתוקקו וכמהו שיתוקן עירוב בכאן. ואף שלא עלה בידם בפועל ממש עכ"ז עכ"פ עמדה כח השתוקקותם להועיל לדורות הבאים להוציא כן מכח אל הפועל.

ישמחו השמים ותגל הארץ כידוע שכל מצוה ועובדא טבא הנעשית כאן למטה מעוררת שמחה ושפע בכל העולמות ובפרט מצוה רבה וחשובה כזו, (שמצינו בה להדיא לשון שמחה כמו שאחז"ל בעירובין כ"א ע"א בשעה שתיקן שלמה עירובין ונט"י יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני וכו'), שהוא הצלת בני"י מאלפי איסורים חמורים של חילול ש"ק בשוגג אף לאנשים ומכ"ש נשים וקטנים וזקנים וחולים ואצ"ל להשוכחים עיקר שבת ח"ו. ומה גם יציבא מילתא לפי מה שגילה לנו האריה"ק זי"ע שע"י תיקון צורת הפתחים ועשיית רה"י מרה"ר מגרשין החיצונים מן המקום וימלא כבוד ד' את כל המקום, כי אין להם רשות לשוט במקום מוגדר, וכעין כל מילתא דצייר וחתום לית להון רשותא כשאחז"ל מסכת חולין ק"ה ע"ב, א"כ ענין זה הוא חיוזוק הדת בכללותה וסיוע לשמירת כל התורה בביטול כחות הרע מן המקום כמובן, ויתכן שגם זה נכלל בפ"י דברי הבעש"ט זי"ע (שהבאנו במכתב הקודם) על הפסוק בזעם תצעד ארץ שהוא ר"ת זביחה עירובין מקוואות שע"י דברים אלו תצעד ותתיסד הארץ עכדה"ק.

ותגל הארץ ע"י קיום מצות עונג שבת כתיקונה בלי שום מניעה ומכשול, ונח"ר כללות אלפי אחינו בני"י שביקשונו ועוררנו וזרזנו ע"ז, והשבת לב אבות על בני בניו ולב בניו על אבותם על אבותם שיוכלו להסב יחד בסעודת ש"ק ולשוחח בד"ת ומוסר להכנים יראת שמים בלב כל המשפחה, שכעת לפי צוק העתים בני"א מוטרדים מאד במשך כל השבוע בהקפת כל הראש ואין פנאי ולב ומוח לשום דבר, ומה גם לקבל שמן משחת קודש אי בעית אימא דברי תורה ומוסר ואי בעית אימא סיפורי צדיקים והנהגת הזקנים ודור הקדום וכיו"ב, אלא ביום הש"ק ביום הניח לך ה' מעצבך ומרגיזך כמובן לכל.

ובכן בקשתינו שטוחה בזה לכולנו ליקח יכולת זו שנודמן לדינו לעבודתו ית"ש, להוסיף ליקח חבל בשירות ותשבחות ושיעורי תורה כלילי שבתות ולאחר הצהרים, (כי אין מניעה כ"כ מפאת שמירת הילדים בבית). וכמבואר בטור וש"ע סימן ר"צ ובלשונו הזך של שו"ע הרב שם לא ניתן שבתות ויו"ט לישראל אלא כדי לעסוק בהם בתורה שכל ימות החול הם טרודים במלאכתם ואין להם פנאי לעסוק בה בקביעות ובשבת הם פנויים ממלאכה ויכולים לעסוק בה כראוי, לפיכך פועלים ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה בקביעות כל ימי השבוע לא ימשיכו הרבה בעונג אכילה ושתי' בשבת ודי להם בעונג קצת שצריכים לעסוק בתורה הרבה וכו' שהרי נאמר שבת לה'

אלקיך עכ"ל וכן ליקח הנכדים לשמוע לקח טוב ודיבורי חן וחסד מפי הזקנים שלפעמים, דיבור א' בתורה ובהנהגה טובה ששומעים מהם הנכדים עושה רושם לטובה וחרישה עמוקה בלכם למשך כל ימי חייהם יותר מהרבה דיבורים של אחרים.

וכן יש לעורר הנשים והבתולות שיהרו בעת הליכתן לצורך ברחובות קרי' שיהי' בדרך צניעות בשתיקה ובלחישה ולהטות הצדה כשאנשים עוברים, שיכירו הכל שהן זרע בירך ה' שהבושת והצניעות הוא מוטבע בעצם הוייתם, וכן לא ללבוש בגדי פאר היקרים בעת הליכתן חוצה (או בגדי שפלות וקלות המיוחדים רק ללבישה בבית הנקרא בלע"ז לאנגראוב דאסטער) כי מכשילים בזה בני אדם ח"ו והקולר תלוי בצווארן ועיני ה' משוטטות בכל הארץ לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, וכן מעוררות קנאת אשה מחבירתה, וכן קנאה מאו"ה שאנו כעת בגלות ביניהם ועיניהם צרה כרכוי צאצאי בני"י ומלבושיהם, כמו שהי' ענין זה בעוכרינו במשך ימי גלותינו כמ"ש הקדמונים ז"ל, והדברים מובנים לכל ודי בהערה זו.

והנה בענין בירור הלכה באופני היתר תיקון עירובין לעירנו כבר ביררנו מלפנים זה רבות בשנים בעת שעלה התעוררות עשיית עירוב בכרוקלין ואכ"מ וגם הוא משנה שא"צ לאחר הסכמת וחתימת הגה"צ מאורי ישראל שליט"א. ובוודאי ידוע לכל שיש מרבנים גאו"צ ובעלי הוראה הדירים פה המתנגדים או עכ"פ אין דעתם נוחה בעשיית עירוב פה מטעמים שונים זה מזה, וכך הוא דרכה של תורה הללו אוסרין והללו מתירין ולא עלתה על דעת אדם מעולם שיש בזה זלזול מצד אחד על השני, ואין אחד יכול לכופ דעתו על האחר וכ"ש לביטול מצוה רבה לדעת הסוברים כן, וכ"א יחזיק כפי דעת רבותיו שיורוהו, אך לא להרחיב פה בשום אופן שיהי' על דיעה האחרת.

ועוד כדאי להודיע שהוצע כמה הצעות טובות כעין פשרה בין ב' הדיעות ולא עלתה בדינו לעת עתה להשוותם.

ופה מקום ליתן תודה לכל הרבנים שעמדו לימינינו וסעדוני במעשה ודעת וחכמה וכן להנדכנים ועסקנים החשובים שנדכו חלכם ודמם דמים תרתי משמע לתיקון העירוב, שבלעדם ל"ה אפשרות לנו להגיע לתיקוננו, ובפרט הרה"ח ר' אפרים יעקב בלומענבערג והרה"ח ר' משה יוסף (ברש"ז) אונסדארפער והרה"ח ר' אברהם ווייס יתברכו כולם מאלקי המערכה אלף פעמים ככה ותהא משכורתם שלימה להתברך בכל מילי דמיטב בבני חיי ומזוני רויחא וכמ"ס.

ועינינו נשואות לשמים לק' גומר עלינו שלא יצא מכשול מתח"י מעתה וע"ע ונזכה להרחיב גבולי הקדושה נחלה בלי מצרים ולזכות לכל השפעות טובות ברוחניות וגשמיות הכלולות בקדושת מצות שב"ק עד שנזכה ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

הכ"ד זעירא דמן חבריאי יום ערב ש"ק לסדר למען עשה כזום הזה להחיות עם רב ט"ו טבת שנת ח"ן שב"ת לפ"ק

הק' חיים יהודה כ"ץ

אב"ד ור"מ קהל עדת סערדאהעלי